

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

10. De ordine, quo preces horariae Canonicae recitari debent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Nonò quæritur, An Vespertinæ preces tempore Quadragenarij ieiunij, quod proximè ante Pascha suscipitur, ante prandium persolui debeant? Syluester *Hora. quest. 9. dicto 5.* Caietanus in *Summa Hora Canonica. Nauarrus de oratione, capit. 3. numer. 41.* vt probant ex cap. *Solens, de consecra. dist. 11.* respondent, publicas in Ecclesijs preces iure communi ante prandium decantari debere, nullo tamen iure cogi Clericos eas priuatim ante prandium recitare. At enim potius est vsu, & consuetudine receptum, vt etiam priuatim à Clericis ante prandium recitentur: nihilominus tamen honesta aliqua de causa, & iusta ad pomeridianum tempus differuntur.

Caput X.

De Ordine, quo preces Horaria Canonice recitari debent.

Primo quæritur, An qui Ordine præpostero preces Canonicas recitat, nonnihil delinquat? Conueniunt omnes, vt constat ex Syluest. *Hora. questio. 9. dicto. 4. & quest. 12. dict. 1.* eum nequaquam lethaliter peccare, qui in recitandis precibus Horarijs præpostero ordinem tenet, etiam si id faciat, absque iusta causa; dummodo tamen contemptus absit. Consentiunt itidem vniuersi, ex legitima causa Ordinem Horariorum precautionum absque peccato inuerti; velut qui per obliuionem, aut inconsiderantiam, Tertiam Primam, aut Sextam Tertiam antepone. Ex quo fit, eum minime peccare, qui precibus Primam non recitatis, Tertiam officium persoluit, quod nimirum ad id recitandum rogetur, aut inuitetur à socio, amico, vel familiari, cui vt obsequium præstet, facile postulata concedit. Nec item peccatis, qui post inceptam Tertiam recordatur, se Primam non recitasse, & nihilominus Tertiam proseguitur, animo, & voluntate recitandi postea Primam. Qui tamen sine causa legitima Ordinem interuertit, veniale peccatum non effugeret. Vult enim, ac præcipit Ecclesia, vt in recitandis precibus Horarijs ordo seruetur, quò studiosius, religiosius, & fructuosius Diuinum officium persoluiatur.

Secundò quæritur, An qui Ecclesiasticum officium Feriæ cõueniens exsoluit, cum alio qui præstare deberet officium certo alicui Sancto destinatum, aut è contrario, suo muneri, & Ecclesiæ satisfaciatur? Fatentur omnes, eum qui scienter, ac dedita opera Ecclesiasticum mutat officium ex toto, aut ex parte, Ecclesiæ satisfacere, & tantum veniale peccatum admittere. Nam iuris est Canonici, vt septem preces Horariae recitentur, quòd verò hoc officium, aut illud persoluiatur, non attinet ad substantiam legis, siue præcepti; sed ad modum, circumstantiamque, ac solennem officij ceremoniam, ac ritum, ac proinde in mutando officio, aut præpostero recitando, minime legis substantia violatur. *Sylu. vnà cum alijs. Hora. q. 12. dicto. 1.* Hinc est, vt si per obliuionem, aut inconsiderantiam bona fide ex toto, vel ex parte officium mutetur, peccatum non sit. **Q**UÆRES, an qui per errorem, aut scienter Officium mutauerit, repetere debeat Officium intermissum? Respondeo cum communi sententia, quam refert *Sylu. Hora.*

q. 9. dicto. 4. & q. 12. dicto. 1. eum minime ad id faciendum adstringi, quoniam, quæ ad legis substantiam pertinent, exsoluit, quare consilium est repetere, præceptum non item. Obijcies: Si Officium mutare ex toto, vel ex parte, vel preces Canonicas perturbato ordine recitare, ad modum legis, nõ substantiam spectat; sequitur, vt nullum peccatum is Clericus committat, qui ordinem mutat; tamen id scienter faciat. Respondeo, id non sequi, quia quamuis hic modus ad legis substantiam minime referatur, non nihil tamen est peccati, quia Ecclesia constituit, vt is modus, ratio, & ordo in recitandis precibus Canonicis seruaretur, non tanquam id, in quo consistat lex, sed tanquam legis iusta, & debita cõmunitas, ritus, & modus. Ceterum Angelus, vt testatur *Sylu. Hora. q. 12. dicto. 1.* sentit, Beneficiarium scienter officium mutantem in toto vno die, lethaliter peccare, alios Clericos non item. Sed id Syluester merito confutat.

Tertio quæritur, An qui recitat preces canonicas longè ante tempus, quàm oporteret, eas repetere debeat? Vna est omnium opinio, si preces Horariae, quæ ad certum diem pertinent, pridie, aut postridie recitentur, Ecclesiæ non satisfieri. Dices, creditor i satis facere debitorem, si ante tempus constitutum ei debitum soluat. Respondeo, disparem esse rationem de precibus Canonicis, ac de debito pecuniario creditori soluendo: quoniam preces Horarias persolui quotidie iubet Ecclesia ob cultum, & honorem, quem singulis quibusque diebus Deo, Sanctisue cælestis patriæ ciuibus deferri voluit. Quem ad modum igitur ieiunium certis diebus seruandum, aut sacrum certo die festo audiendum, non sufficit pridie, aut postridie seruare, vel audire: Sic horariae preces certo, ac præstituto die soluendæ, altero die siue precedenti, siue sequenti reddi iure nequeunt. Nec est, quòd aliquis mihi opponat, Nocturnas vigilias, & Matutinas laudes certo diei destinatas, pridie ad Vesperam Clericos soluere consueuisse: nam, vt prædixi, id consuetudo intro duxit, verum in alijs precibus Horarijs minime locum habet, quia id consuetudo non habet. Afferunt itidem omnes, si preces Horarias, ante tempus ipsis deputatum, Clericus recitet, intra eum tamè diem, ad quem pertinent; Ecclesiæ præcepto satisfacere, nec eas esse iterandas: ex quo fit, vt etiam si Primam Horæ officium longè ante solis ortum, post mediam tamen noctem persoluiatur, repeti non debeat: Et Vespertina item, aut completa precatio ante meridiem recitata, iteranda ratione præcepti non sit.

Obijcies, primas Vespertinas preces in diebus festis celebrioribus esse recitandas post mediam noctem, si recitatae ante non fuerint: siquidem etiam Vespertinae preces ad diem sequentem spectant, cum diei festi celebritas à prima Vespera incipiat, quòd attinet ad Ecclesiasticum officium. Respondeo, Officium Ecclesiasticum celebrius, atque solennius binis Vespertinis precibus consistare, primis, & secundis; ita tamen, vt primæ pridie festi diei persolui debeant, at post mediam illius diei noctem amplius solui nequeant, vt quis Ecclesiæ præcepto satisfaciatur: sicut etiam noctem die ad Vespertinam, vel ante mediam noctem re-

Item re-

tem recitari nequeunt Prima, Tertia, Sexta, Nonae preces, quæ ad diem proximè sequentem spectant: quamvis Nocturnæ vigiliæ, & Matutinæ laudes persolvantur: quoniam has preces consuetudo traxit ad Vesperam pridianam, illas vero non item.

Quartò quæritur, An Ordo seruari debeat inter faciendum Missæ sacrificium, & preces Horarias recitandas? Communis habet opinio, vt videri docuit Franco. *trakt. de Horis canon. cap. 42.* ante Nocturnas vigilias, & laudes Matutinas peroratas, fas non esse Clerico rem facere diuinam: quia licet ius Canonicum ordinem minimè statuerit, consuetudine tamen hic ordo est introductus. & solum Sorus *l. 10. de iust. q. 5. art. 4. & 4. dist. 13. q. 2. a. 2. ad finem.* contra communem sententiam docet nullo iure, aut consuetudine Clericum cogi hunc ordinem seruare: ac proinde Clericis licere non dum nocturnis, matutinisque precibus peroratis, Missæ sacrificium facere. Hanc nos questionem inferius diluemus; cum de Missæ sacrificio differemus. In præsentia satis est dicere, contra Sorum, communem opinionem in hac parte amplectendam esse.

Quintò quæritur, Liceat ne Clerico, ante Primam recitanti sacris operari? Hanc etiam questionem suo loco diluemus; ubi breuiter dicemus, licere, cum id sit in more positum; immò etiã propter crebras occupationes, quæ sæpius occurrere solent: fas est Sacerdoti summo mane Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam officium, priuatim persolvere ante Missæ sacrificium, vt colligitur ex *ca. Presbyter. d. 92. & c. Presbyter, de celebrat. missarum.*

Cap. XI.

De modo, quo preces Horarie sunt à Clericis persoluendæ.

Primo quæritur, An Clerico liceat preces Canonicas recitare, iuxta formulam cuiusque Episcopi auctoritate approbatam? quòd est querere, an Clericus debeat in Horarijs precibus persolvendis vti formula sui tantum Episcopi auctoritate confirmata? Tres videntur opiniones secum distantes. Prima distinguit sic: Aut Clericus est ratione sui patrimonij promotus ad Ordines, aut ratione beneficij certa in aliqua Ecclesia fidei. Si primum, minimè cogitur vti formula à suo Episcopo constituta, sed potest vti liberè ea, qua maluerit. Si secundum, sequi debet formulam eius Ecclesiæ, in qua situm est beneficium, & Religiosus eam, qua suus Ordo regularis, cuius institutam est professus, vtitur. Sic Auctor Directo *rij. l. 1. tit. 8. Angel. Hora. nu. 12. & 14. Syluest. Hora. q. 1. dist. 4. Tabien. Hora. q. 10. & 16. Secunda opinio docet, vniuersim omnibus Clericis fas esse vti formula Ecclesiæ Romanæ, non autem aliarum Ecclesiarum; sed tantum suæ diocesis: quia nimirum Ecclesia Romana est omnium Clericorum mater communis, sicut cõmunis etiam omnium patria Roma censetur. Ita Caietanus in *Somma: Hora. canonice, cap. 2.* Attamen tertia opinio negat licere Clerico vti aliã formulã, præterquam suæ diocesis, etiam si sui patrimonij ratione sit promotus ad ordines. Huius sententiæ fuere Nauar. de*

orat. c. 19. nu. 21. & cap. 12. nu. 23. Sot. l. de iust. q. 5. art. 3.

Nos verò illud dicemus in primis: Iure cõmuni Canonico quemlibet Clericum secularem in Officio Ecclesiastico persoluendo, vti debere formulam in sua Diocesi approbatam; sicut alius quilibet Religiosus, sui instituti & Ordinis formulam tenere, & seruare iure compellitur, vt colligi potest ex *cap. De his, & ca. Placuit, dist. 12.* in quibus locis constitutum est, vt omnes Clerici, & Ecclesiæ prouinciales eundem in psallendo modum teneant, quem Metropolitanam Ecclesiam habere cognouerint. Diocesi verò Clerici intelligimus eam, quæ conuenit Clerico ratione originis, vel domicilij, vel beneficij, in cuius Ecclesia commoratur, ac residet. Nihilominus tamen iure nouo auctoritate Pij Quinti constituto, omnes Clerici tum seculares, tum regulares, vti debent formulam præscriptam in Breuiario, iussu eiusdem Pontificis edito, vt dicitur in *Constitutione Pontificia eisdem Breuiario præfixa.* Vbi verò Breuiarium hoc, nõ est vsu receptum, Clericos iure communi vti oportet.

Secundò quæritur de Clerico, qui in duabus Ecclesijs Ecclesiastica beneficia legitimè possidet, qua formula vti debeat in pensio Diuini officij reddendo? Respondet Sanctus Thomas, cuius sententia communi cõsensu recipitur: iure communi antiquo, si in illarum altera Ecclesia resideat, & commoretur, debere vti formula, quæ in Ecclesia seruatur. Nouo tamen iure Pij Quinti auctoritate constituto, vti debet formula Breuiarij eiusdè auctoritate promulgati. Si in neutra resideat, iure communi debet vti formula, quam tenet, & seruat ea Ecclesia, in qua dignius, diuitius, & pinguius beneficium habet: Iure verò nouo prædicto, seruare debet formulam noui Breuiarij. At quando beneficia sunt paria, & in neutra Ecclesia Clericus commoratur, ex iure communi vti debet formula, quam habet dignior Ecclesia. Quod si fuerint Ecclesiæ pares dignitate, ex eodem iure cõmuni potest vti liberè formula, quæ in alterutra Ecclesia seruatur, & qua ipse maluerit: At iure nouo præfato, sequi debet noui Breuiarij formulam. Hæc ex S. Thoma *quodl. 1. art. 13.* quem sequuntur Angel. *Horæ, nu. 12. & 13. Sil. Horæ, q. 1. Tabien. Hora. q. 10. Sot. l. de iust. 10. q. 5. art. 3.* præter id, quod addidimus ex iure nouo, edito à Pio Quinto.

Tertiò quæritur, Qua formula vti debeant Clerici Scholastici, dum in studio literarum versantur? Respondet, secundum ius commune, eis esse seruandam formulam, quæ vsu est recepta in ipsorum Diocesi, à qua originem trahunt, vel in qua domicilium habent, vel in qua beneficium possidet; iure tamen nouo, quod diximus, eis est tenenda noui Breuiarij Pij V. auctoritate editi formula.

Quartò quæritur, An vox eius, qui recitat priuatim preces Horarias, possit esse ita summissa, vt à nemine audiatur? Perinde est, ac si quæteretur, qualis, & quæta debeat esse vocis pronuntiatio in eo, qui priuatim preces Canonicas recitat. De qua questione agit *Medi. q. 7. de ord. & Naua. de orat. c. 20. n. 14. & ca. 19. n. 86. Sanè Caiet. 2. n. q. 83. art. 12.* videtur asserere tantam esse debere vocis pronuntiacionem, vt vel ab alio, si sibi præfens adesset, audiri possit, vel vt se ipsum recitando audiat.